

ΧΗΡΑ

ΚΩΜΙΚΟΣ ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ

(Εισέρχεται ὠργισμένος καὶ πετᾷ τὸν πῖλόν του
ἐπὶ τινος ἐπίπλου).

ΕΙΝΕ φοβερόν! . . Πταίω ἐγώ, ἀδελφέ, ἂν ἐκεῖνος ὁ
νονός μου μὲ ὠνόμασε Γιάννη καὶ ὄχι Γιώργο; . . .
Ἡ Ἑλπινίκη, μάτις μου, μὲ τὸν ἐκλογικὸν κατάλογο
στὸ χέρι, ἔχει τὸ κουράγιο νὰ ὑπανδρευθῇ καὶ νὰ θανα-
τώσῃ ὅλους τοὺς ἐν τῷ δημοτολογίῳ Γιώργηδες τὸν ἕνα μετὰ τὸν
ἄλλον, ἀλλὰ Γιάννη δὲν πέρνει οὔτε ἕνα. . . . Ἐτελείωσε. . . . οὔτε
ἕνα! . . . Ἐγὼ ἤλπιζα μετὰ τὴν πρώτην μου ἀποτυχίαν
(Περιφέρεται ἄπελπις, εἶτα εἰς τὸ κοινόν) Ἐχετε δίκαιον νὰ μὲ βλέ-
πετε μετὰ τόσῃς περιεργείας καὶ νὰ ἀμφιβάλλετε περὶ τῆς διανοη-
τικῆς μου καταστάσεως. . . . Ἀλλὰ γιὰ ἡμεῖς ποῖος εἰς τὴν
θέσιν μου θὰ ᾔτο ψυχραιμότερος: Ἀκούσατε καὶ πρὸς Θεοῦ
ὅσοι ἐξ ὑμῶν βαπτίζετε ἀρσενικὰ ὀνομάζετέ τε Γιώργηδες ἵνα μὴ
τὰ ταλαίπωρα περιέλθουν ποτε εἰς τὴν θέσιν μου! Ἐγώ, φίλοι
μου, εἶμαι καθὼς βλέπετε ἄρκετὰ καλοκαμωμένος ἄνθρωπος καὶ
χῆρος, ποῦ θὰ ᾔτῃ πῶς εἶχα γυναῖκα, τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ἀνέπαυσε
τὴν ψυχὴν. . . . καὶ τὸν συζυγον. . . . Ἀποθανοῦσα ἡ μακαρί-
τισσα μ' ἀφῆκε μεγάλην ἡσυχίαν καὶ μικρὰν κόρην, ἥτις εἶχεν
ἀνάγκην προστάτιδος, κατὰ τὴν Ἑλπινίχην! Τί δὲ ἐστὶν
Ἑλπινίκη; Εἶνε ὃν. . . . Ἀς λείψῃ ἡ ποίησις! Εἶνε
τὸ ὀρεκτικώτερον κομμάτι τῶν Ἀθηνῶν καὶ φίλη τῆς συζύγου
μου. . . . ὅταν δὲ δύο φίλοι νέει καὶ ὑπανδροὶ συναντηθῶσι, τὸ
τί λέγεται μεταξὺ των δὲν λέγεται. . . . Τόσοι ἔπαινοι ὑπὲρ τῶν
συζύγων των, ὥστε προδιαθέτουν τὴν μίαν ὑπὲρ τοῦ συζύγου τῆς
ἄλλης. . . . Συνεπῶς ἤλπιζα ἐπὶ τὴν Ἑλπινίχην, τῆς ὁποίας ὁ σύ-
ζυγος ᾔτον ἐτοιμόρροπος! . . . Μίαν ἡμέραν ὁ ἥλιος ἔβαινε εἰς τὴν

δύσιν του, ὁ σύζυγος εἰς τὸν τάφον του, ἐγὼ πρὸς τὴν σύζυγόν του καὶ ἐκείνη ἔβαινε . . . θὰ ἴδωμεν ποῦ, διότι ἀπουσίαζε κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου! . . . Κατοικεῖ ἀπέναντί μου . . . Τὴν ἐπομένην λίαν πρωΐ ἡ σπαρακτικὴ φωνὴ τῆς χήρας πλέον Ἑλπινίκης, μοῦ ἐγνωστοποίησε τὸ εὐχάριστον δι' ἐμὲ τέλος τοῦ συζύγου της, ὃν ὁ Θεὸς ἄς τὸν ἀναπαύσῃ ἐν τόπῳ δικαίῳ! . . . Ἀπέθανεν ὁ καυμένος ἐξ ἀδυναμίας . . . ναι, ναι, εἶχε μεγάλην ἀδυναμίαν . . . εἰς τὴν γυναῖκά του! . . . Τέλος ἐγείρομαι καὶ ἀπὸ τοῦ παραθύρου μου βλέπω καὶ ἀκούω τὸν θρῆνον, κλαυθμὸν καὶ ὀδυρμόν της! . . . Τὰ μαλλιά της λουσθέντα ἐπίτηδες ἀπὸ τὴν προτεραίαν, ἔπαιζαν τὸν πρῶτον ρόλον, χυμένα εἰς τὸν ἀφρόπλαστον λαιμόν της! . . . Ἡ ἀπόφασις ἐγένετο! . . . Θὰ τὴν νυμφευθῶ! . . . Φαντασθῆτε, ὅταν ἐνθυμούμεθα δύο χ ῆ ρ ο ι τοὺς κεκοιμημένους! Τί ντουέτο! . . . Αἶ; . . . «Ἀχ! ὁ συχωρεμένος!»! . . . ἐκείνη· «ῶχ! ἡ συχωρεμένη!»! . . . ἐγὼ «Ἀχ ὁ μακαρίτης!»! . . . ἐκείνη· «ῶχ! ἡ μακαρίτισσα!»! . . . ἐγὼ «Ποτέ δὲν μοῦ ἤρνεϊτο τίποτε»! . . . ἐκείνη· «Ποτέ δὲν μοῦ ἐζήτηι τίποτε»! ἐγὼ . . . Ἄς ᾔηνε! . . . Ἀπεφάσισα καθὼς ἔλεγα νὰ ζητήσω ἐγὼ χ ῆ ρ ο ς τὴν χ ε ῖ ρ α τῆς χ ῆ ρ α ς διὰ τῆς μ α μ μ ῆ ς, ἥτις μὲ ἐβεβαίου πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι τῆς ἦτο καὶ πιστότατος ὁ Γεώργιος τῆς Ἑλπινίκης, διότι καθὼς ἔλεγε τοῦχε πάρει τὸν ἄερα, ἀφοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ πάρῃ τίποτε ἄλλο! . . . Ἐκρίνα καλὸν λοιπὸν νὰ προδιαθέσω τὴν μαμμὴν ὅπως προπαρασκευάσῃ τὴν ἑνωσίν μας . . . Πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι ἡ μαμμῆδες εἶνε μοναδικαῖς εἰς αὐταῖς τῆς γλυκοδουλειαῖς. Τὴν φωνάζω καὶ . . . «Νὰ τῆς τὸ 'πῶ καὶ ἀμέσως,» μοῦ λέγει! . . . — «Ὁχι, γὰρ τὸ Θεό! ἀκόμη ὁ ἄνδρας της κεῖται ἐκεῖ νεκρὸς καὶ θὰ τῆς πῆς τέτοια λόγια, μέσα στὴν τόσῃν θλίψιν της, τὸν ὀδυρμόν αὐτόν; . . . — Μπᾶ ποῦ κλούβια νᾶνε ἡ ὥρα ποῦ τ' ἀκούει γυιέ μου! . . . καὶ τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ δαρμὸς μὲ τὴν λύπῃ; . . . Ἐννοια σου καὶ θὰ τῆς τὸ 'πῶ,» μοῦ λέγει καὶ φεύγει . . . ζητῶ νὰ τὴν ἐμποδίσω, ἀλλ' ἀδύνατον! . . . Ἐτρελάθη, ἐσκέφθη καὶ ἐπερίμενα νὰ τὴν ὀῶ ξυλοφορτωμένην καὶ χρηνο-τσακιζομένην ἀπὸ τὴν σκάλαν τῆς Ἑλπινίκης . . . ὅτε τὴν βλέπω ἐπιστρέφουσιν καὶ καλῶς ἔχουσιν . . . Ἀποδείξεις ὅτι δὲν ἔκαμε λόγον! . . . — «Ε, κυρὰ μαμμή; . . . — Γυιέ μου τῆς τῶπα! . . . Ἀνατρίχλασα! . . . — Καὶ πῶς; ἐφέλλισα . . . — Νά, πῶς . . . (τὴν μι μ ε ῖ τ α ι) Κόρη μου, τῆς λέω, ἀπὸ δῶ ἀπέναντι ὁ κυρ Γιάννης μὲ παρεκάλεσε ἐπειδὴ καὶ σὲ βλέπει σὲ τόσῃ ἀπελπισίᾳ γὰρ τὴ μοναξιά σου, νὰ σοῦ 'πῶ ὅτι προσφέρεται νὰ σὲ πάρῃ νὰ σὲ παρηγορήσῃ ἂν καὶ τοῦ λόγου σου τὸν θέλεις; . . . Καὶ ἐκείνη ἡ χαροκαυμένη μοῦ λέγει, τραβῶντας τὰ μαλλιά της! . . . (θγ-

ριωδῶς) — "Αχ! κυρά μαμμή μου, νὰ τοῦ πῆς τοῦ κυρ Γιάννη, ὅτι τὸν εὐχαριστῶ πολὺ ποῦ μὲ θυμῆθήκε στὴ σκοτεινιά μου καὶ ἔς τὴν ἐρημιὰ ποῦ μ' ἄφηκε ὁ Γεωργάκης μου! . . . "Αχ, πές του, κυρά μαμμή, πῶς λυποῦμαι πολὺ ποῦ δὲν μπορῶ νὰ τὸν πάρω . . . γιατί . . . ἄχ! . . . ἔδωκα τὸν λόγον μου εἰς ἄλλον! . . . » Πῶς εἶπατε; . . . ἐννοεῖτε λοιπὸν γιατί λέγουν ὅτι βιάζεται . . . ἄς ᾄναι; . . . "Αχ! χῆραι! χῆραι! Πνέω μένεα καθ' ὑμῶν ὅλων καὶ εἶμαι ἱκανὸς ὅλας, μὰ ὅλας νὰ σᾶς . . . νυμφευθῶ! . . . Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἐγὼ μένω χηροκαυμένος χῆρος χηρότερος τῆς χηροκαυμένης χήρας Ἐτκέφθην ὅτι ἦ οὐκ ἀδύνατον νὰ μὴ ᾔτο ἐκεῖ ὁ παρήγορός της, καὶ ὅπως ἤμην ἄνευ ἐλπίδος καὶ πύλου, τρέχω νὰ τὸν ἰδῶ . . . Ἀλλὰ πρὶν ἀνέλθω τὴν κλίμακα ἀκούω τὴν Ἑλπινίχην ὀλοφυρομένην καὶ λέγουσαν (τὴν μιμεῖται). «Τί νὰ σοῦ πρωτοθυμηθῶ, Γεωργό μου, ἐτοῦτο σου, ἐκεῖνο σου, ἢ πάντοτε ποῦ ἐπρολάβαινες τὰς ὀρεξεις μου; . . . Ἀκόμα καὶ μιὰ ὥρα πρὶν πεθάνης, ποῦ ν' ἀγιάσουν τὰ κοκκαλάκια σου, μοῦλεγες . . . «Ἑλπινίκη μου, ἐπειδὴ ἤξεύρω πῶς τὴ νύχτα φοβᾶσαι νὰ μένης μόνη σου, μὴν ἀφήσης ἀπὸ κοντά σου τὸν νοικοκύρη μας τὸ Γεωργό! . . . » Ὑποθέτω ὅτι ἐννοήσατε . . . Δι' ὅλα, βλέπετε, προεῖδεν ἡ χήρα ἡ κακομοῖρα! . . . Ἴσως τινὲς ἐξ ὑμῶν, κύριοί μου, ἀγνοεῖτε τὴν πρόληψιν καθ' ἣν ὁ νεκρὸς τὸν ὁποῖον κληίετε, σᾶς παραλαμβάνει μεθ' ἐαυτοῦ εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, ἐὰν φταρнисθῇτε παρουσίᾳ του καὶ δὲν τοῦ δώσητε μέρος τῶν ἀσπορροῦχων σας! . . . Αὐτὸ ὅμως καλῶς ἐγνώριζεν ἡ χήρα, ἥτις κατηρᾶτο τὸν Θεὸν διατί νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ἐπιζήσῃ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου της, τὸν ὁποῖον καὶ παρεκάλει νὰ τὴν λάβῃ μεθ' ἐαυτοῦ μὴ ὑποφέρουσα τὸν χωρισμὸν του, ὅτε . . . Ἀψοῦ! . . . Εἰπήκουσεν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεως τῆς χήρας . . . ἀλλ' ἐκείνη ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ κόψασα τεμάχιον δαντέλλας, ἀγνοῶ πόθεν, ἐδίδεν εἰς τὸν Γεωργόν της γὰρ νὰ τὴν λάβῃ ἀντ' ἐκείνης καὶ ὡς ἐνθύμιον τῶν ἡμερῶν τῆς υἱείας του! . . . Τέλος στῆς ὀκτῶ τοῦ μακαρίτη, μπῆκε ὁ Γεωργὸς μέσ' τὸ σπίτι . . . δηλαδή μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Ἑλπινίκη ὑπανδρεύεται, καὶ κατὰ τύπους Γεωργίον τὸν Βον!! Τί νὰ κάμῃ ἀφοῦ ὁ Αὐτὸς τῆς ἄφησε χρόνους . . . μόνον καὶ τίποτε ἄλλο;! . . . Ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν μου μετ' ὀλίγον χρόνον ἡ μορφή Γεωργίου τοῦ Βου ἔλαβε τοιαύτην χροιάν, ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον εἰς τοὺς εἰκονογράφους τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας! . . . Τέλος καὶ ὁ δεῦτερος ἔσπευδεν εἰς συνάντησιν τοῦ πρώτου καὶ ἐκείνη εἰς συνάντησιν τοῦ τρίτου! . . . Ἀ! τὸ δὲς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ! . . . Τώρα ἐσκέφθην νὰ ζητήσω

πολὺ πρὸ τῆς χρείας της, τῆς μελλούσης ἐννοεῖται, τὴν χεῖρά της! . . . Τὴν κυρὰ μαμμὴ εἰς ἐνέργειαν. . . τὴν στέλλω, καὶ πρὸ ὀλίγου μοῦ ἔφερε τὴν ἀπόκρισίν της! . . . Ποία ἦτο νομίζετε; . . . Αἱ; . . . — Ἀχ! νονέ μου, νονέ μου! . . . Ἀκούσατε! . . . — Πές του, λέει, πῶς Γιωῖργον εἶχα, Γιωῖργον πῆρα, κι' ἅμα θὰ ξαναχηρέψω, πάλι Γιωῖργο θὰ γυρέψω! . . . (γονυπετεῖ). ὦ σύ, Θεέ μου, ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου, νὰ σοῦ φέρω λαμπάδα σὰν τὸ μπόϊ μου, αὐτὸ δηλαδὴ ποῦ ἔχω τώρα . . . μὴ γυρέψης μεγαλειότερην . . . Δὸς ζωὴν εἰς τὸν Γεώργιόν της τὸν Βον μακρυτέραν τῆς ἰδικῆς της πρὸς τιμωρίαν ἐκείνης καὶ σωτηρίαν τῶν λοιπῶν Γιωῖργηδων!

I. ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

« ΕΛΠΙΔΕΣ »

ΤΟ ΠΑΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Στὸν Ἀργύρη Ἑφταλιώτη.

ἘΤΙΣ πιὸ πονόψυχες στιγμῆς π' ὁ νοῦς βαρὶὰ πλαγιάζει:
στῆς θλίψης τὸ χαμόγελο, τὰ περασμένα παίρνει,
ἢ χωματένια μου καρδιὰ αἶμα πικρὸ σταλάζει
ἀπ' τὸν καημὸ τὸν ἄσθεστο, ποῦ τῇ ζωῇ της δέρνει.

Κι' ὁ στεναγμὸς της, ποῦ φωνὴ σὰν Ἀρμονία, βγάζει,
σὲ κάθε μοσχολούλουδο φωτιά καὶ μπόρα φέρνει,
μ' ἀντὶς τὸν Θάνατον, Ζωή, σὰν Ἥλιου ἀχτίδα βάζει:
στὴ γλυκοχρῶμα ὄψη του ποῦ ἡ δροσιὰ ξεσέρνει.

Καὶ φεύγει ἡ νιότη μου νεκρὴ χωρὶς ἐλπίδα μία
στὴ μυστικὴ της ὑπαρξὴ ἀγάπη νὰ σταλάξῃ
καὶ σβύσῃ τὴν ἀτέλειωτη τοῦ νοῦ μου κρικυμία.

Ζῆσε καὶ Σὺ, σκληρὴ καρδιά, μὰ θάρρη πλάνη ὦρα
τὰ κάλλη σου τ' ἀτίμητα ὁ τάφος νὰ βυζάξῃ
γιὰ νὰ σὲ κλάψω καὶ νεκρὴ ὅπως σὲ κλαίω τώρα.

ΠΕΤΡΟΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ